

תאריך עדכון: 13.04.21

שם המחלקה:

**ביה"ס ללימודי יסוד ביהדות
שם ומספר הקורס:**

**מושגי יסוד ביהדות מתכונת חדשה
02998-95**

שם הקורס באנגלית:

Basic Concepts in Judaism, New Format

שם המרצה: ד"ר יונתן פיינטוך

סוג הקורס: מתוקשב, באינטרנט

שנת לימודים: תשפ"א סמסטר: קיץ היקף שעות: 2 ש"ש

אתר הקורס באינטרנט: מודל

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה:

מטרות הקורס:

הקורס מקנה ידע בסיסי משותף בתחומים בסיסיים ביהדות שגם אדם שאיננו שומר מצוות או מסורת עשוי להיתקל בהם בחיי היומיום במדינת ישראל או בקהילות יהודיות בחו"ל, ומרחיב את היריעה על כמה נושאים נבחרים, בהיבטים היסטוריים או אקטואליים שקשורים בהתקבלותם של נושאים שונים ביהדות בחברה הישראלית.

תוצרי למידה:

הכרה בסיסית של מושגי יסוד ביהדות בתחומים: התורה על חלקיה השונים, ההלכה, חיי היומיום על פי ההלכה, הלוח העברי – מבנהו והרציונל שלו, שבתות ומועדים, ומעגל החיים.

תיקון טעויות או קונספציות שגויות שנפוצות בקרב יהודים חסרי רקע ביהדות לגבי נושאים בסיסיים, שגורמות לעיתים לתפיסה שגויה של היהדות, אמונותיה ומצוותיה.

רכישת ידע קצת יותר רחב ומעמיק על כמה נושאים נבחרים מתוך הנושאים הבסיסיים ביהדות, בהיבטים היסטוריים ורעיוניים.

רכישת היכרות בסיסית עם עמדות שונות בסוגיות אקטואליות ביהדות בחברה הישראלית

ב. תוכן הקורס:

דרכי ההוראה:

1. קריאה של חומרים במערכת המודל – חומרים כתובים של הקורס, צפיה בסרטונים, ומאמרים/עמודים מספרים
2. עשיית בחנים במהלך השנה (רשות) לתרגול ובדיקת הפנמה של המושגים הבסיסיים.
2. דיונים פעילים בחומר הנלמד במסגרת של פורומים ייעודיים במהלך הסמסטר.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס'	נושא השיעור	קריאה (מתוך הרשימה הביבליוגרפית להלן. חומרי החובה מסומנים בקו תחתי)
1	תורה 1 – מושגי יסוד	אבן-ישראל (שטינזליץ), התלמוד לכל אורבך, ההלכה בלברג, פתח לספרות חז"ל
2	תורה 2 – מושגי יסוד	אבן-ישראל (שטינזליץ), התלמוד לכל אורבך, ההלכה בלברג, פתח לספרות חז"ל
3-4	תורה 3 – תנועת החסידות וההתנגדות אליה - הרחבה	<u>אסף, היבטים היסטוריים, עמ' 9-32</u>
5	תפילה 1 – מושגי יסוד	הרמן, מעגל חיי היום-יום, עמ' 131-71 שבייד, סידור התפילה, עמ' 245-140
6	תפילה 2 - הרחבה	השל, על מהות התפילה,
7	תפילה 3 - הרחבה	<u>מרקס, בעת אישן, 262-254</u>
8	חיי היומיום	הרמן, מעגל חיי היום-יום, עמ' 323-259
9	הלוח העברי 1 – מושגי יסוד	תבורי, מועדי ישראל, עמ' 34-19
10	הלוח העברי 2 - הרחבה	<u>תבורי, מועדי ישראל, עמ' 34-19</u>
11	הלוח העברי 3 - הרחבה	<u>שבייד, ספר מחזור הזמנים, עמ' 25-11</u>
12	השבת 1 – מושגי יסוד	שבייד, ספר מחזור הזמנים, עמ' 51-36
13	השבת 2 – הרחבה	<u>שבייד, ספר מחזור הזמנים, עמ' 51-36</u>
14	השבת 3 – הרחבה	<u>שבייד, ספר מחזור הזמנים, עמ' 51-36</u>
15	חגים ומועדים 1 – חודש אלול וראש השנה	תבורי, מועדי ישראל, עמ' 258-215

מס'	נושא השיעור	קריאה (מתוך הרשימה הביבליוגרפית להלן. חומרי החובה מסומנים בקו תחתני)
16	חגים ומועדים 2 – עשרת ימי תשובה ויום הכיפורים	שביד, ספר מחזור הזמנים, עמ' 66-84 תבורי, מועדי ישראל, עמ' 259-303
17	חגים ומועדים 3 – הרחבה על ימים נוראים 1	תבורי, מועדי ישראל, 215-223
18	חגים ומועדים 4 – הרחבה על ימים נוראים 2	
19	חגים ומועדים 5 – יום טוב וחג הסוכות	שביד, ספר מחזור הזמנים, עמ' 85-106, 260-239 תבורי, מועדי ישראל, עמ' 131-207
20	חגים ומועדים 6 – פסח, ספירת העומר ושבועות	הנשקה, מה נשתנה תבורי, מועדי ישראל, עמ' 84-130 תבורי, פסח דורות
21	חגים ומועדים 7 – חנוכה ופורים	תבורי, מועדי ישראל, עמ' 323-390
22	תעניות ציבור	תבורי, מועדי ישראל, עמ' 391-415
23	מעגל החיים היהודי	אסף, הקדיש רובין, ראשית החיים רובין, שמחת החיים רובין, קץ החיים
24	מעגל החיים היהודי – הרחבה 1	שביד, ספר מחזור הזמנים, עמ' 261- 282
25	מעגל החיים היהודי – הרחבה 2	שביד, ספר מחזור הזמנים, עמ' 261- 282
26	זרמים דתיים בישראל: אורתודוקסים, מסורתיים, קונסרבטיבים, רפורמים	וייס, זרמים ביהדות, קישור לעמודים נבחרים באתר הקורס

ג. דרישות קדם:

אין

ד. חובות הקורס:

לימוד יחידות הקורס באתר הקורס במודל ועמודי הקריאה שהיחידות מפנות אליהן באמצעות קישור, השתתפות בדיונים בפורומים במהלך הסמסטר (לפחות בשניים), ומבחן מסכם בסוף השנה על תוכן היחידות.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

ציון המבחן המסכם בסוף השנה.

ו. ביבליוגרפיה:

אבן-ישראל (שטינזלץ), עדין, התלמוד לכל, ירושלים, תשל"ז
אורבך, אפרים אלימלך, ההלכה: מקורותיה והתפתחותה, ירושלים, תשמ"ד
אסף, דוד, 'היבטים היסטוריים וחברתיים בחקר החסידות', בתוך: צדיק ועדה: היבטים היסטוריים
וחברתיים בחקר החסידות, ירושלים: מרכז זלמן שזר, תשס"א, עמ' 9-32
בלברג, מירה, פתח לספרות חז"ל, רעננה תשע"ג
השל, אברהם יהושע, על מהות התפילה, (התפילה במחשבת חז"ל: לקט מקורות / ערך ליקט
והקדים מבוא יוסף היינמן), ירושלים, תשל"ד
הרמן, דב, מעגל חיי היום-יום: בבית היהודי, ראש העין תשס"ו, עמ' 71-131
וייס, רוחמה, זרמים ביהדות במדינת ישראל, ירושלים תשנ"ז
לאו, ישראל מאיר, יהדות הלכה למעשה: דברים שבעל פה (בעריכת ש' מייזליש), רמת-גן,
תשל"ח, עמ' 23, 46-54.
מרקס, דליה, בעת אישן ואעירה: על תפילות בין יום ובין לילה, תל-אביב 2010, עמ' 254-262
רוזנפלד בן-ציון (ואחרים), מבוא לתורה שבעל פה, האוניברסיטה הפתוחה, תל-אביב, תשנ"א
שבייד, אליעזר, ספר מחזור הזמנים: משמעותם של חגי ישראל, תל-אביב, תשמ"ו, עמ' 36-51
שבייד, אליעזר, סידור התפילה: פילוסופיה, שירה ומסתורין, תל-אביב, תשס"ט, בייחוד עמ' 140-
245
שטינזלץ, עדין, הסידור והתפילה, 2 כרכים, תל-אביב, תשנ"ד
ארנד, משה, פרקי חנוך והוראה: אסופת מאמרים של פרופסור משה ארנד, ירושלים, תשס"א
תבורי, יוסף, מועדי ישראל בתקופת המשנה והתלמוד, ירושלים, תש"ס, עמ' 215-258